

מסורת הש"ס

(א) נפסקים מו. זכרות טו. ע"ש. (ז) נבפסקים מו. אחת אמר רב אחא ומינה מיל הוא דאיתן. (א) (זכורות ט פסקים ז) ומוספתא פ"ח ה"ן. (ד) ומוספתא פ"ח. (ה) ומוספתא שס, (ו) כלים פ"ח מ"ח, (ז) שבת טז., (ח) גס"א טס"ק: הגויס, (ט) נכלומר שהעור נשארת כפולה כמות שהיא בלא שטות. מ"יט, (י) י"ל ב'.

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה טהור ובי' אכל משהפסט החזה שרוב אין קשה להפשיט ואין דרך להניח קי: (ב) בא"ד משום יד קשה לתחמת אמי' כל העור חבור לא היה לו לטמא אלא טפח:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א רש"י ד"ה טהור ובי' ואע"ג דאמר בבהמה המקשה שלש על שלשה שהיה טמא ובי' אלא טומאת שלש על שלש דחיי ליה ובי' כ"ל: [ב] בא"ד כולה טומאה דשלש על שלש היא ובי'. כ"ל ובי' במ"ל פכ"ג מהל' כלים הל' יא ד"ה תנן ובי'.

מוסף רש"י

איבז אמרה. ר' איבז אמרה להא מילתא משמיה דריש לקיש ואל ר' אבהו אמרה (פסחים מז.). לא שנו אלא לפניו. זמניתל ידים ואתפלה דמהלן בדרך קא, דאלו גבל יק' עד ד' מילין דמה יס לו להפסקי (שו). ומינה. מהא דר' יוסי בר חנינל דאמר בבבא אפילו מיל אינו חור, דוקא מיל קאמר הא פחות ממיל חור (שו).

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

איבז אמרה. להא שמעתא משמיה דריש לקיש והשומע טעה זין

איבז לאכזה: וארבעי אמר זה. וארבעה דברים היה אומר זה בשיעור ד' מילין: **עבודה**. האי כדי עבודה דמתניתין: **ליגיון**.

גדוד ה' העוזרים להלחם על בית מלחמתם: **קרקפלין**. עור ראש

אדם מת זה למכספות במלחמה:

בתנ"י המפשיט בבהמה וזחיה בטורה. שחוטת והוא טמא או בטמאה נבלה והוא טהור אם מפשיטו לעשות מן העור שטיח למטה ושלחן אודמפשיטו פשטו כדרך שאנו עושין:

כדי אחיזה. הוי חבור יד להוציא טומאה מן הנבלה אם נוגע זו ולהכניס טומאה לבשר אם טהורה היא וטפי מהכל לא הוי יד להכניס ולהוציא טומאה. ולקמן מפרש כמה כדי אחיזה: **ולחמת**. אם מפשיטו יי כפול אלאורך חמת ענין אותן שעושין אלאורך דבש ומתחיל מפיה והופכו כלפי וזכה: **עד שיפשיט את החזה**.

הוי חבור והנוגע צעור כנוגע בצצר זין ליטמא זין לטמא מפני שהחזה קשה להפשיט מכל האברים: **המרגיל**. שהתחיל לחותכו מרגליה כלפי ראשה ומפשיטה כפול לחמת כולו חבור מפני שהחזה לכוף הפשטו הוא לפיכך כולו חבור והנוגע קף צעור המופשט כנוגע בצצר: **עור שעל הוצאר**. מעצמו נפשט לפיכך אינו חבור לעשות המופשט הראשון חבור כדרך שהחזה עושה אדהא כולו חבור דקמני לאו דוקא כולו אלא עד החזה: **גב' מכאן ואילך**. משהפשיט כדי אחיזה בפשטו על פני כולו לאחר שסקדון מן הוצאר עד הוצנ בצמנעית כדרך המפשיטין והפשיט כדי אחיזה סביבות כולו: **טהור המופשט**. עד מקום חבורו אכל מחבורו ואילך הוא טמא משום שומר כדאמרן [ק"ת]. בנוגע כנגד הצצר מחזוריו: **טפת**. מן העור המופשט סמוך ה למקום חבור סביבות כולו הוי בית יד וטמא מפני שצריך לו שאוחז סס ומושך ומפשיט מאליו ולרב לאו יד חשיב ליה יואל"כ מטלטלין זו את האוכל: **כשיעור הוה**. כדי אחיזה: **צעור שנגנז הצצר**. שלא נפשט עדיין: **בטפה ראשון**. הסמוך לכדי אחיזה כגון שלא הפשיט אלא טפחיים לדאותו טפח הסמוך לכדי אחיזה אינו אוחז בו ומושך לפי שנוח לו לאחוז בשפת העור ולמשוך ולא זה ולא זה טוב לו אלא מפשיט

בסכין אכל לאחר שהפשיט קצת שלשה טפחים וארבעה והעור המופשט מכביד כלפי מטה אוחז בטפח הסמוך לבשר ומושך וכיזב העור מסיעו: יס טפח ששיעורו כפול: **טלים שהתחיל זה לקורעה**. שנטמאה וזא לקורעה לנצטלה מתורת טלית ומאחר שאינה ראויה למלאכה הראשונה ואין שמה עליה מטרתת אע"פ שיש ציוריה שלש על שלש ועדיין ראויה לקבל טומאה טהורה מטומאתה ראשונה דומיא דכלי חרס דשיצירתו מטהרתו ושצריז מקבלין טומאה כדאמרין באלו טרפות (לעיל דף מד): הן וקרקרותיהן ודופנותיהן. ואף על גב דאמר בבהמה המקשה (לעיל דף עב:) שלשה על שלשה שהיה טמא מדרס ומגע הזז וחלקו טהור מן המדרס ועדיין טמא מגע הזז אלאה טומאת א' שלשה על שלשה דחוי ליה לא צטלה מיניה התם

הוא דהוו עליה ז' טומאות מדרס חמורה וטומאת מגע קלה אחינא ליה חלוקה לנצל ממנו טומאת מדרס דחו לא חזי ליה ופשה לה טומאת מגע דחויא לשלש אצבעות אכל הכא חד שמא הוא כולה טומאה ב' אדשלשה על שלשה היא וקריעה מהניא לנצטולי שמא מינה דחו לא פש עלה מידי: לא שנו אלא צטלים **טולגס יוס**. שנטמאה והטצילה וצריך להשתמש בה טהרות קודם שיעריב שמה ולפיכך צא לקורעה דהכא הוא דלא גזרינן דליקריעה כולה אכל רוצא לא דינמא חיים עלה ולא אחי למקדע רוצא דכיון דלא חס ויעליה אטצילה שהמים קשין לה ולא חס לכן לא חיים עלה נמי וקרע רוצא: **אכל**. טמאה ולא הטצילה וזא לטהרה בקריעה זו לא סגי לה צרוצא עד שיקרענה כולה: **דינמא לא אחי**. למעבד רוצא אלא פלגא ואמר רוצא הוא: **חדא**. בטבולת יוס ליכא לאוקומה ולהשתמש בה ציוס שהטצילה שהרואה אינו מצין בה שנקרעה לטהר וסבור על ידי טצילתה משתמשין בה ויאמרו טצילה בת יומא עולה בלא הערצ שמש ועל כרחק מתניתין לאו ציוס טצילה עסקינן אלא בשלא הוטבלה כל עיקר וקרעה ציוס המחרת לטומאתה דהרואהו משתמש בה אומר שהטצילה אתמוול: **ועוד**. דקאמרת גזירה רוצה אטו אחיה:

מהורר המופשט. למאי דפירש בקונטרס דצצר רב דכל יד שאין מטלטלין זו את האוכל אינו יד מימה דלמאי עד כדי אחיזה חשיב יד טפי וגראה משום דצכדי אחיזה ואילך יכול לאחוז בצצר עצמו ולטלטלו אי נמי משום דכל זמן שלא הפשיט כדי

איבז אמרה וארבעי אמר בה וחדא מינייהו עבודה^(א) ר יוסי בר' חנינא לא שנו אלא לפניו אבל לאחריו אפילו מיל אחד אינו חזור^(ב) רב אחא בר יעקב אמר ומינה מיל הוא דאינו חזור הא פחות ממיל חזור: **ת"ר**^(ג) ליגיון העובר ממקום למקום ונכנס לבית הבית טמא שאין לך כל ליגיון וליגיון שאין לו כמה קרקפלין ואל תחמה שהרי קרקפלו של ר' ישמעאל מונה בראש מלכים: **בתנ"י** ״המפשיט בבחמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה ולחמת עד שיפשיט את החזה יטהמרגיל כולו חבור לטומאה ליטמא ולטמא עור שעל הצואר רבי יוחנן בן גורי אומר אינו חבור והכ"א יחבור עד שיפשיט את כולו: **גב' מכאן ואילך מאי אמר רב** יטהור המופשט רבי אסי אמר טפח הסמוך לבשר טמא מיתיבי המפשיט כשיעור הזה מכאן ואילך הנוגע במופשט טהור מאי לאו אפי' בטפח הסמוך לבשר לא לבד מטפח הסמוך לבשר תא שמע בעור שכנגד הבשר טמא עור שכנגד הבשר טמא הא בטפח הסמוך לבשר טהור תנא כל טפח הסמוך לבשר עור שכנגד הבשר קרי ליה ת"ש^(ד) המפשיט בבחמה ובחיה בטהורה ובטמאה בדקה ובגסה לשטיח כדי אחיזה וטפח הסמוך לבשר טהור הכא במאי עסקינן בטפח ראשון תנא כמה כדי אחיזה טפח והא תניא טפחיים אמר אביי טפח יכפול תניא נמי הכי^(ה) כמה כדי אחיזה טפח כפול יתנן התם יטלית שהתחיל בה לקורעה כיון שנקרע רובה שוב אינו חבור וטהורה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה ילא שנו אלא בטלית טבולת יום דמיגז דלא חס עלה ואמבילה לא חיים עלה וקרע לה רובה אבל טלית שאינה טבולת יום לא גזרה דלמא לא אתי למיקרעה רובה אמר רבה שתי תשובות בדבר חדא ״שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה ועוד עולת

קבג.

מהורר המופשט. למאי דפירש בקונטרס דצצר רב דכל יד שאין מטלטלין זו את האוכל אינו יד מימה דלמאי עד כדי אחיזה חשיב יד טפי וגראה משום דצכדי אחיזה ואילך יכול לאחוז בצצר עצמו ולטלטלו אי נמי משום דכל זמן שלא הפשיט כדי אחיזה הוא קשה להפשיטו ופעמים שמניחו כך וצריך לו לטלטלו ממקום למקום אכל משהפשיט כדי אחיזה שז אין קשה להפשיט ואין זו משס עד שיפשיט כולו וכן צחמת עד שיפשיט את החזה לפי שהחזה קשה להפשיט ולכן לפעמים מניחו כך שעה אחת ותוך כך יצטרך לטלטלו אכל משהופשט החזה^(א) אין דרך להניחו כך ועוד יס לפרש טעמא דרב דלמר מכאן ואילך טהור המופשט מפני שכדי אחיזה צריך העור להיות יד לאורך הפשטה אכל ציותר מכדי אחיזה לא לפי שאס מחזיק בשפת העור אין יכול למשוך בזה ולהפשיט וצכדי אחיזה סמוך לבשר אין יכול להחזיק צידו העור היטב ולמשוך הלכן עד [כדן] אחיזה יכול להחזיק ולמשוך בשפת העור טפי לא כדפ' הקונט' גבי הא דמשני בסמוך הוא בטפח ראשון שכשהפשיט יי שלשה טפחים שאין יכול להחזיק לא בשפת העור ולא בצמנע העור וי"מ כולה מתני' משום שומר דעד כדי אחיזה הוי חבור וכ"ש פחות אם נגע שרץ צעור המופשט מכניס טומאה לבשר משום שומר ואע"ג דאמר לעיל (דף קסז). דעור כנגד הצצר דוקא הוי שומר הכא חשיב כנגד הצצר כיון דחשיב הכל כמחוצר וכן לחמת כל זמן שהחזה מחוצר חשיב הכל מחוצר אכל משום יד אין לפרש דלרב אסי דאמר טפח סמוך לבשר טמא משום יד יי דלחמת אמי' כל העור חבור לא היה לטמא אלא טפח הסמוך לחזה דמאי שגא זין חזה לשאר אברים אלא ודאי משום שומר הוי דחשיב כל העור מחוצר וכן לשון הדרי זה חבור משמע דהוי משום שומר דצדי מה שיך לשון חבור והכי מוכח בת"כ דתניא התם צנצלתה ולא צמפשיט לשטיח כדי אחיזה ולחמת עד שיוציא כל החזה יכול שאני מוציא פחות מכשיעור ת"ל יטמא אלאה דטעמא דשטיח כדי אחיזה הוי משום שומר דהא מיטמא דרשין לעיל (סז) שומר דנבלה ויד דריש לעיל מלכס כך פי' הרצ רבינו יעקב מאורליני"ש ואין

הגי' כן בת"כ ולפי פירושו לא מוטמא בת"כ וגם צשמעתין אלא עד כדי אחיזה ולא כדי אחיזה בכלל דהיינו פחות מכשיעור שמוכיר לשס: **בפירוש ר"ח גרסינן בטפח הסמוך לבשר טמא ופריך לרב** דאמר טהור המופשט ומשני הכא צמאי עסקינן בטפח ראשון פירוש טפח ראשון כשמתחיל להפשיט העור עד כדי אחיזה וטפח הוי טפח כפול כמו שמפרש בסמוך ופרושי קא מפרש עד כמה כדי אחיזה היינו טפח סמוך לבשר: **מצ"ת שהתחיל בה לקורעה ב'**. פר"ת כיון שנקרע רוצה הויא טהורה למפרע מתחלת קריעה ולשון שהתחיל לקורעה משמע כפירושו ומה שקשה לפירוש הקונטרס מפורש צפרק בהמה המקשה (לעיל דף עב: ד"ה בשעת עולת

קלה אחינא ליה חלוקה לנצל ממנו טומאת מדרס דחו לא חזי ליה ופשה לה טומאת מגע דחויא לשלש אצבעות אכל הכא חד שמא הוא כולה טומאה ב' אדשלשה על שלשה היא וקריעה מהניא לנצטולי שמא מינה דחו לא פש עלה מידי: לא שנו אלא צטלים **טולגס יוס**. שנטמאה והטצילה וצריך להשתמש בה טהרות קודם שיעריב שמה ולפיכך צא לקורעה דהכא הוא דלא גזרינן דליקריעה כולה אכל רוצא לא דינמא חיים עלה ולא אחי למקדע רוצא דכיון דלא חס ויעליה אטצילה שהמים קשין לה ולא חס לכן לא חיים עלה נמי וקרע רוצא: **אכל**. טמאה ולא הטצילה וזא לטהרה בקריעה זו לא סגי לה צרוצא עד שיקרענה כולה: **דינמא לא אחי**. למעבד רוצא אלא פלגא ואמר רוצא הוא: **חדא**. בטבולת יוס ליכא לאוקומה ולהשתמש בה ציוס שהטצילה שהרואה אינו מצין בה שנקרעה לטהר וסבור על ידי טצילתה משתמשין בה ויאמרו טצילה בת יומא עולה בלא הערצ שמש ועל כרחק מתניתין לאו ציוס טצילה עסקינן אלא בשלא הוטבלה כל עיקר וקרעה ציוס המחרת לטומאתה דהרואהו משתמש בה אומר שהטצילה אתמוול: **ועוד**. דקאמרת גזירה רוצה אטו אחיה:

עולת

עין משפט ור מוצה

מז א ב ג ד ה מ"י פ"א מהלכות שאר אבות הטומאות הל' י:
מז ר ז מ"י פכ"ג מהל' כלים הלכה יא:

שיטה מקובצת

א אם הפשיטו לעשות מן העור שטיח למטה ושלחן לשכב עליו או לישב עליו דמפשיטו פשוט כדרך שאנו עושין לא הוי העור חבור לשבר שהנוגע בעור לאו כנוגע בבשר דמי אלא כדי אחיזה הוי חבור וכו': **ב** ולחמת אם מפשיטו כפול שלם לצורך חמת: **ג** כדרך שהחזה עושה דהאי כולו חבור: **ד** סמוך לבשר למקום חבור סביבות: **ה** ולרב לאו יד חשוב חס עלה ואתבלה והמים קשים לה ולא חיים לכן לא חיים עלה נמי: **ו** אבל משהופשט החזה כהופשט כולה דמי ואין דרך להניחו כך וכו':